

شبکه فقرزدایی ایران (شفا)

روزی که ازدهای منحوس فقر و فلاکت از جامعه انسانی محو شود و امکان شکوفایی استعداد همگان در شرایط عادلانه بوجود بیاید و فضای امید و نشاط و آسایش و آرامش در جوامع بشری غالب شود، آنروز خداوند شادمان از نتیجه تلاش پیامبران و سایر بندگان صالح خود، جلوه ای از بهشت موعود را در معرض دید همگان قرار خواهد داد.

" لیس للانسان الا ما سعی "

بنام خدا

پیشگفتار:

یکی از نتایج مهم بی عدالتی در جوامع، توسعه فقر است. فقر صور مختلفی دارد که ضمن سست نمودن قوام و دوام جوامع، موجب شکوفا نشدن و هدر رفتن استعداد های انسان ها و افت زیاد منابع انسانی به عنوان موتور اصلی رشد و توسعه میگردد و جزو آن دسته عیوبی است که عوارض آن متاسفانه به نسل های بعدی هم منتقل می شود.

در راستای ایجاد محیط مناسب و عادلانه برای آحاد مردم جامعه، تلاش برای کاهش فقر و ایجاد فرصت یکسان برای بهره گیری مطلوب انسانها از نعمتهای زندگی در سر لوحه موضوعات رشد و توسعه قرار دارد.

با توجه به آسیبهای فراوانی که فقر برای جامعه به همراه دارد و در نتیجه آن هم بخشهایی از جامعه فقیر و هم سایر بخشهای جامعه متاثر و متضرر می گردند، اندیشمندان زیادی در کشورهای مختلف به دنبال یافتن مدلها و شیوه هایی برای جلوگیری از افزایش فقر و نیز کاهش آن مشغول فعالیت هستند و از آنجا که تا ریشه کنی فقر و برقراری عدالت نسبی راهی طولانی و ناهموار در پیش رو قرار دارد، تعداد زیادی از افراد حقیقی و حقوقی تحت عنوان خیرین و مراکز خیریه و یا سایر عناوین بصورت داوطلبانه در صدد هستند تا با کمک رسانی به فقرا، رنج و محنت آنان را تا حد ممکن کاهش دهند.

آنچه که از سالها تجربه و تلاش برای دستگیری و حمایت از فقرا در جوامع مختلف قابل تامل و یادگیری است، آن است که تلاشها بطور جدی و گسترده باید بر حذف مولدین فقر متمرکز شود تا با اثرگذاری و کنترل مناسب، ضمن جلوگیری از افزایش تعداد فقرا و کاهش بیشتر سطح زندگی ایشان، زمینه برای حذف تدریجی فقر در انواع صور آن از طریق اجرای برنامه های مناسب در سطح ملی فراهم گردد.

برای رسیدن به این مقصود که توسعه عدالت می باشد، توجه به دستاوردهای سایر کشورها در زمینه فقرزدایی بسیار ارزشمند است چرا که تا حد زیادی از اتخاذ روشهای ساده انگارانه که موجب بی نتیجه بودن و یا صرف هزینه های بیشتر خواهد شد پیشگیری می نماید.

از آنجا که فقر در نتیجه خودخواهی و زیاده خواهی افراد جامعه بوجود می آید، لذا برای کاهش و حذف فقر، نیاز به سیاستها و قوانین و روشهای اجرایی مناسبتری می باشد تا بر اساس آنها حق جامعه، مقدم بر منافع شخصی قرار داده شود. از اینرو ضرورت همراهی و مساعدت مسئولین جامعه اعم از سیاست گذاران و قانون گذاران و سایر قوای جامعه اعم از بخش دولتی و خصوصی و به ویژه مردم، حتمی و حیاتی است.

مقدمه:

با توجه به افزایش روزافزون فقر در جامعه ما که دو جنبه افزایش تعداد فقرا و کاهش روزافزون بهره‌گیری از مواهب جامعه توسط ایشان را در بر می‌گیرد، گروهی از فعالین در حوزه فقرزدایی را بر آن داشت که ضمن بررسی علل بیشتر شدن شکاف فقر در جامعه، پیشنهادات و راه‌حل‌های مناسبی را برای جلوگیری از روند افزایش فقر ارائه دهند.

نتایج مباحثات و بررسی‌های این گروه در شرایطی که مقامات ارشد کشور نیز به دنبال حذف سریع فقر مطلق هستند، نشان می‌دهد که ریشه فقر و نابرابری که از نقصان عدالت در کشور سرچشمه می‌گیرد عموماً ناشی از زیاده‌خواهی بخش کوچکی از جامعه است که کنترل و اصلاح آن نیازمند بازنگری در برخی سیاستها، قوانین و مقررات است، به نحوی که با اصلاح آنها، راه برای تداوم تقسیم ناعادلانه امکانات جامعه بسته شده و عدالت بیشتر تحقق خواهد یافت.

نکته مهم دیگر مراقبت از تصویب سیاستها و قوانین جدید است. تا کنون اینموارد بدون توجه به آثار فقر‌افزایی آنها به تصویب می‌رسیده و شکاف فقر در جامعه را بیشتر می‌نموده است. لذا شایسته است که به کمک بخشهای ذیربط شتافته و قبل از نهایی و مصوب شدن سیاستها و قوانین نسبت به بررسی آنها از لحاظ تاثیر بر فقر اقدام نموده و اصلاحات لازم ارائه شود به نحوی که در آینده شکاف فقر در اثر بی‌توجهی مسئولین کشور بیشتر نگردد.

در گزارش حاضر ضمن ارائه توضیحاتی در خصوص علل و انواع فقر، روشهای جلوگیری از افزایش فقر بررسی شده و در ادامه پیشنهاد مناسبی برای حضور نهادی تخصصی به منظور فقرزدایی ارائه خواهد گردید.

تعریف فقر:

فقر در حالت کلی محرومیت از هر نوع امکان و رفاه است. فقر عبارت از ناتوانی انسان در فراهم آوردن نیازهای اساسی خود جهت رسیدن به یک زندگی شایسته و آبرومند می باشد. البته طبیعی است که زندگی شایسته و آبرومند در هر جامعه ای تعریف خاص خود را دارد.

از میزان عدم دسترسی افراد جامعه به مواهب آن جامعه، میتوان فقر نسبی یا مطلق را تعریف نمود.

به دلیل آنکه انسان موجودی بسیار پیچیده است، تفاوت انسانها در کسب منابع، کسب اطلاعات، کسب قدرت، میزان یادگیری، ایجاد روابط، جلب اعتماد و... بسیار زیاد است. انسان موجودی است که طالب بهترین ها و بیشترین هاست و به خاطر همین ویژگی ها، موجودی است قدرت طلب که باعث میشود فاصله خود را از نظر قدرت، دارایی، دانسته ها و... از بقیه بیشتر نماید و به عبارت ساده تر برتری خود را نسبت به دیگران بوجود آورده و تثبیت نماید.

این عملکرد در زمانی که جوامع کوچک بوده و رقابت بین افراد در کسب مال و ثروت و قدرت و دانسته ها کم بوده شدت کمتری داشته است، اما با افزایش ثروت و رقابت و توزیع ناعادلانه تر فرصتها شدت بیشتری پیدا نموده است.

البته لازم به ذکر است که نابرابری و فقر در همه جوامع اعم از بزرگ یا کوچک، توسعه یافته و یا در حال توسعه و یا عقب افتاده وجود داشته و دارد.

همانطور که بیان شد فقر یک مفهوم نسبی است. وضعیتی است که تنها بر حسب مقایسه شرایط یک گروه از مردم جامعه با شرایط گروهی دیگر تعریف می شود.

از آنجایی که همه ابعاد فقر به نوعی ریشه در قدرت و ثروت دارند، لذا شاخص ترین بعد فقر که بسیار نیز مورد توجه همگان قرار دارد فقر اقتصادی یا مالی می باشد.

فقرهای قدرت و اقتصادی تشدید کننده یکدیگر می باشند. کسب مال و ثروت به خاطر بدست آوردن قدرت بیشتر و کسب قدرت بیشتر به دلیل بدست آوردن مال و ثروت بیشتر جذابیت دارد. شکاف ها و فواصل بهره مندی از مواهب جامعه هر چه عمیق تر باشد، نابرابری و فقر را بیشتر نموده و فقر هر چه گسترده تر شود ضدیت ها و مشاجرات و آشوب ها افزایش خواهند یافت.

برخی از صور فقر را میتوان بصورت کلی زیر بیان نمود با ذکر این نکته که همبستگی و ارتباط قوی بین موارد ذکر شده برای انواع فقر وجود دارد:

۱- فقر اقتصادی:

ناشی از عدم توزیع متناسب منابع مالی و مادی و سرمایه ای و اقتصادی در جامعه می باشد.

۲- فقر اجتماعی:

ناشی از عدم وجود فرصتهای برابر اجتماعی برای حضور افراد و فعالیتهای اجتماعی ایشان می باشد.

۳- فقر سیاسی:

ناشی از عدم توزیع مناسب امکانات سیاسی در جامعه می باشد.

۴- فقر فرهنگی:

ناشی از وجود فرهنگهای نامناسب و خرده فرهنگ ها که در اثر توزیع بینش ها و آگاهی های غلط بوجود آمده است.

۵- فقر قدرت:

که به واسطه عدم توزیع مناسب مقام و مرتبه ، بی توجه به شایستگی های فردی ایجاد میشود.

۶- فقر علمی:

ناشی از کمبود دانش و معرفت علمی در جامعه به دلیل عدم وجود فرصتهای برابر است.

۷- فقر غذایی:

که در مراحل پیشرفته فقر و افزایش حداکثری شکاف فقر بروز نموده و به معنای سوء تغذیه در جامعه می باشد.

۸- فقر مدیریتی:

ناشی از عدم توجه به شایسته سالاری و در نتیجه استفاده از افراد ناتوان در سمت های مدیریتی است.

۹- فقر عاطفی:

در نتیجه تعمیق شکاف طبقاتی و در نتیجه کاهش دل رحمی و شفقت در بخشی از جامعه بوجود می آید.

۱۰- فقر روانی:

محصول انواع فشارها به بخشی از جامعه است که در نتیجه باعث خروج افراد از حالت تعادل روانی می گردد.

علل ایجاد و گسترش فقر:

نابسامانی های امروز جامعه ما به ویژه افزایش شکاف فقر به اتخاذ سیاستهایی برمی گردد که نتیجه آن عدم سرمایه گذاری مورد نیاز و محدود شدن تولید و توزیع نامناسب ثروت در جامعه است.

هر چه نعمت در جامعه فراوان تر باشد نتیجه آن کمتر شدن شکاف فقر است و هر چه جامعه گرفتار کمبود و مضیقه باشد، مهمترین اثر آن توسعه فقر و وخیم تر شدن وضعیت فقرا خواهد بود.

در میان انواع فقر، فقر اقتصادی ریشه ای تر و افزایش آن موجب توسعه سایر موارد فقر در جامعه می باشد. سیاستهایی که منجر به ایجاد و تداوم تحریم، کاهش و در اکثر موارد حذف سرمایه گذاری، افزایش تورم، کاهش ارزش پول ملی و فساد همه جانبه شده اند در ابتدا فقر اقتصادی و به دنبال آن انواع دیگر فقر را ایجاد و افزایش خواهند داد. هر چند که بالا بودن رفاه اقتصادی لزوما مانع بروز سایر صور فقر نخواهد بود.

امروزه عوامل داخلی و خارجی دست به دست هم داده اند تا سرمایه گذاری در کشور (بویژه سرمایه گذاری خارجی) صورت نگیرد و این موضوع باعث تشدید فقر شده است.

برای کاهش اصولی فقر باید رشد مناسب اقتصادی در کشور بوجود بیاید. در صورت اتخاذ سیاستهای مناسب و رسیدن به رشد اقتصادی خیلی بالا که در نتیجه آن توسعه شتابان کشور نیز تحقق خواهد یافت تا حد زیادی معضل فقر برطرف خواهد شد.

حضرت علی (ع) علل ایجاد فقر را موارد زیر بر شمرده اند:

۱- توزیع ناعادلانه ثروت

۲- انحصار ثروت در دست توانگران و ثروتمندان

۳- ثروت اندوزی حاکمان و والیان

۴- حبس مال

۵- احتکار

۶- تنبلی و عدم پشتکار افراد

آثار و نتایج فقر:

فقر باعث کاهش و یا حذف امید و نشاط از یکسو و ویرانی جامعه از سوی دیگر میشود. هر چه جوامع مختلف در زدودن فقر و کاهش آن سستی و اهمال نمایند، فقر مانند غده سرطانی گسترش یافته و تدریجا به مرگ جامعه منجر می شود چرا که فقر، فقر می زاید و بطور معمول فرزندان فقرا در محرومیت از مواهب خداداد و ثروتهای جامعه خواهند ماند.

نتایج فقر میتواند شامل موارد زیر باشد:

- ۱- فقر موجب سقوط اخلاقی می شود.
- ۲- فقر باعث نقص عقل و دین می گردد.
- ۳- باعث ناتوانی و غربت افراد فقیر در جامعه خود می شود.
- ۴- باعث ذلت و خواری انسان می گردد.
- ۵- زمینه ساز فساد گسترده در بین مردم می شود.
- ۶- باعث ناامیدی افراد و عدم تلاش ایشان می گردد.
- ۷- موجب انزوای اقتصادی، سیاسی و اجتماعی می گردد.
- ۸- منابع انسانی هر جامعه مهمترین موتور رشد و توسعه آن جامعه محسوب میشوند. جامعه ای که بجای داشتن استعدادهای فراوان انسانی، دچار فقر باشد، از توسعه محروم شده و دچار فقر فزاینده خواهد شد.

باید تلاش نمود که با بسیج همه امکانات نه تنها جلوی افزایش فقر را گرفت بلکه نسبت به کاهش فقر در جامعه و برقراری عدالت نسبی بصورت فوری و جهادی اقدام نمود تا از غافله توسعه و پیشرفت جهانی عقب نمانده و آینده جامعه مملو از امید به فردایی بهتر گردد.

راههای کاهش و ریشه کنی فقر:

در نظامهای اقتصادی مختلف الگوهایی برای مبارزه با فقر و کاهش آن پیش بینی شده است. برای مثال الگوی اسلامی، الگوی سوسیالیستی، الگوی سازمانهای جهانی (بانک جهانی و سازمان ملل)، الگوی توسعه انسانی، الگوی کلاسیک و الگوی نئو کلاسیک همه با بیان متفاوتی به پدیده فقر و راه حل کنترل و کاهش آن پرداخته اند. در کشور ما در دوران گذشته و در برنامه های توسعه اقتصادی بر اساس برخی از الگوها، تلاش برای کاهش فقر بعمل آمده که نتیجه موفقی در بر نداشته است هر چند که در برخی از دوره ها وضعیت نسبی بهتری به لحاظ کاهش فقر وجود داشته است.

بطور کلی برای رفع فقر از جامعه، سه اقدام اصلی و اساسی باید صورت بگیرد:

۱- اقداماتی که توسط فرد فقیر باید انجام شود تا فقرش ریشه کن شود:

افراد فقیر فقط در بعد مالی مشکل ندارند و در سایر ابعاد مثل فرهنگی و اجتماعی نیز دچار معضلاتی هستند که باعث می شود تا در اغلب اوقات تلاش موثری برای خروج از فقر انجام ندهند. به عنوان مثال با افزایش و یا کسب مهارت جدید و یا تغییر شیوه کار و فعالیت و...، امکان بهبود شرایط و کاهش معضل فقر در همه ابعاد آن وجود دارد لیکن به نظر میرسد رساندن فرد فقیر به این مرحله مستلزم آموزش، مشاوره و حتی روان درمانی است.

۲- اقداماتی که جامعه باید انجام دهد تا فقر ریشه کن شود:

جامعه با ایفای نقش میتواند دامنه و شدت فقر را کاهش دهد. تلاش خیریه ها و سازمانهای مردم نهاد و سایر فعالیتهایی که بصورت سازمانی یا فردی برای کاهش فقر و حمایت از فقرا انجام می شود از جمله اقداماتی است که جامعه انجام میدهد. سرازیر شدن بخشی از امکانات جامعه از طریق دولت و سایر نهادها بصورت یارانه و کمکهای مالی یا غیر نقدی به سمت فقرا نیز برای کاهش فقر موثر هستند. ایجاد فرصتهای آموزشی برای کسب مهارت و کمک به تامین شغل و یا تغییر شغل و نیز تغییر نوع و تجهیزات شغل نیز کمک شایانی به بهبود وضع فقرا نموده است. در دسترس قرار دادن انرژی ارزان، آب شرب، کالاهای اساسی به همراه تغییر نوع کار و تامین بازار مصرف برای کالاهای تولیدی اقشار ضعیف از جمله اقداماتی است که جامعه میتواند برای کاهش و ریشه کنی فقر انجام دهد.

۳- اقداماتی که حکمرانان و مسئولین جامعه برای ریشه کنی فقر باید انجام دهند:

مسئولین هر جامعه نقش اساسی در میزان فقر در آن جامعه دارند. هر چه مناسبات فساد کمتر و از کسب و کارهای مفید در جامعه بیشتر حمایت شود و در نتیجه تولید افزایش یابد، ارزش پول ملی تقویت شده و از شدت تورم کاسته خواهد شد، در نتیجه فقر کاهش می یابد و بالعکس در صورت ناتوانی دولت در تامین ثبات اقتصادی و وجود تبعیض و فساد و نیز عدم حمایت از رونق تولید و کسب و کارهای مفید و توزیع ناعادلانه ثروت و امکانات، زمینه افزایش فقر فراهم خواهد شد.

به نظر میرسد اقدامات ردیف سوم از اقدامات ردیفهای اول و دوم بسیار مهمتر و تاثیر گذارتر خواهد بود. اقدامات ردیف سوم موجبات تسهیل و اثربخشی قاطع اقدامات ردیفهای اول و دوم را فراهم خواهد نمود. لذا برای رفع فقر مهمترین اقدامات باید از طرف حکمرانان انجام شود.

در ایران بررسی شاخص های فقر حاکی از آن است که علیرغم درگیری نهادها و سازمانهای مختلف با معضل فقر، این پدیده شوم به عنوان یکی از مهمترین مسائل کشور بوده و در حال گسترش است.

نقش حکمرانی در کاهش و افزایش فقر:

فقر پدیده‌ای بسیار منفی است که در مسیر پیشرفت هر جامعه‌ای اختلال ایجاد کرده و امید و نشاط جامعه را نیز تحدید می‌کند. در کشور ما علیرغم وجود انواع منابع لازم برای زندگی مرفه مردم، فقر در حال گسترش روزافزون است. از علل بقا و توسعه فقر در کشور میتوان به نبود یک برنامه جامع ملی برای ریشه‌کنی فقر، فضای نامساعد سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، نابسامانی‌های اقتصادی متعدد، محیط کسب و کار نامساعد، ساختار ضد تولید و غیر مولد اقتصاد ملی، فساد، چارچوب نهادی معیوب، تورم فزاینده، ناپایداری و عدم ثبات رشد اقتصادی، تحریم‌های خارجی و داخلی و نهایتاً سقوط ارزش پول ملی را میتوان نام برد.

از آنجا که موارد فوق عموماً در رابطه با نحوه سیاست‌گذاری حکمرانی بوده و به عبارت دیگر با اتخاذ سیاست‌های مناسب‌تر و حکمرانی خوب میتوان تا حد زیادی از افزایش فقر جلوگیری نموده و حتی زمینه ریشه‌کنی آن را نیز فراهم نمود، لذا نقش حکمرانی در کاهش و یا افزایش فقر بسیار مهم و تعیین‌کننده است.

از طرف دیگر سازمان‌های مردم‌نهاد و خیریه‌هایی که برای حمایت از فقرا فعالیت می‌نمایند، خصوصاً در شرایط فعلی کشور و اوضاع نابسامان اقتصادی، تاب و توان خود را از دست داده‌اند، لذا ضرورت دارد با اتخاذ روش‌ها و برنامه‌های مناسب توسط مسئولین کشور از دامنه فقر کاسته شده و بسترها و زمینه‌های جدید برای توسعه عدالت و ریشه‌کنی فقر پیش‌بینی شود.

با توجه به توصیه‌های سازمان‌های ذیربط در دنیا و تجربه کشورهای موفق در زمینه کاهش فقر و نیز توصیه‌های بانک جهانی، ضروری است راهکارهای زیر در دستورکار سیاست‌گذاران قرار گیرد:

- ۱- تدوین برنامه جامع کاهش فقر
- ۲- مبارزه با فساد، اصلاح چارچوب‌های نهادی و تشویق فعالیتهای تولیدی و اشتغال‌زا.
- ۳- بهبود محیط کسب و کار برای جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی.
- ۴- کنترل تورم به منظور جلوگیری از افزایش فقر.
- ۵- توجه به موضوع و روش حکمرانی خوب خصوصاً در جهت مشارکت بیشتر مردم.
- ۶- پاسخگو نمودن سه قوه به مردم بویژه اقشار آسیب‌پذیر.
- ۷- آموزش اقشار آسیب‌پذیر به منظور یادگیری مهارت و افزایش شانس جذب فقرا در بازار کار.
- ۸- مراقبت بیشتر از نیازمندان و فقرا از طریق سیاست‌های حمایتی و بیمه‌های اجتماعی
- ۹- توانمندسازی فقرا و ایجاد کمپین‌های اجتماعی به منظور تعامل موثر با مسئولان و سازمان‌های دولتی.
- ۱۰- تشکیل شبکه و سازمان حامی فقرزدایی در راستای اصلاح سیاست‌های غلط فقرافزا.

چگونگی فعالسازی حکمرانی در کنترل و کاهش فقر:

از آنجا که شیوه حکمرانی و بویژه اعمال حکمرانی خوب به درک آحاد جامعه از حقوق خود وابسته است و میزان تحقق حکمرانی خوب در هر جامعه به میزان مراقبت و مطالبه آن جامعه برمیگردد، لذا برای جلوگیری از افزایش فقر ناشی از سیاستهای غلط حکمرانی از یک طرف و اصلاح سیاستهای گذشته توسعه دهنده فقر از سوی دیگر، ضرورت دارد که به نحو مناسب و در جهت حمایت از فقرا، همکاری و مشاوره لازم برای اصلاح موارد اعم از سیاستها، قوانین و آیین نامه ها با مسئولان بعمل آید.

از آنجا که اقشار آسیب پذیر و فقرا تشکلی برای پیگیری مطالباتشان ندارند و از دانش لازم برای تشخیص سیاستها و قوانین فقر افزا نیز بی بهره اند لذا ضرورت دارد که گروهی که از انگیزه و علاقه کافی برای مبارزه با فقر برخوردار بوده و از دانش و تجربه لازم نیز برای تعامل و همکاری با سیاست گذاران و مسئولان بهره کافی دارند، پا به عرصه مطالبه گری نهاده و حمایت از فقرا را بعهدہ بگیرند.

این گروه که متشکل از اعضای حقیقی و حقوقی هستند با توجه به هدف و مأموریتی که در خصوص فقرزدایی عهده دار خواهند شد را به اسم "شبکه فقرزدایی ایران" نامگذاری نموده و در ادامه گزارش تلاش خواهد شد تعریف مناسبی از ساختار و اجزای این شبکه ارائه گردد تا با پیش بینی امکانات زمینه فعالسازی آن فراهم گردد.

"شبکه فقرزدایی ایران" که به اختصار "شفا" نامیده می شود تلاش خواهد نمود تا با انجام کار کارشناسی لازم مشکلات و ضعف سیاستها و قوانین جاری و در دست تهیه و اقدام را به نحو مطلوب مشخص و جمع بندی نموده و به سیاست گذاران و مسئولان کشور جهت اصلاح ارائه نماید و ضمن پیگیری تلاش نماید تا با تغییر سیاستها و قوانین و مقررات فقر افزا، زمینه مناسب برای کنترل و کاهش فقر فراهم گردد.

شبکه فقرزدایی ایران (شفا):

با توجه به تاثیر شگرف سیاست گذاری و قانون گذاری در توسعه و یا کاهش فقر و توجه به این نکته مهم که در کشور ما عموم سیاستها و قوانین قبل از تصویب، از نظر تاثیر بر فقر بررسی و ملاحظه دقیق نمی گردد و اینکه ضرورت دارد همه اینموارد، چه مصوبات گذشته و چه در دست اقدام و چه آینده، از نظر تاثیر بر فقر مورد بازنگری و تدقیق قرار گیرند و از آنجا که فقرا و اقشار آسیب پذیر نیز شکل و امکانات لازم برای رساندن اطلاع از وضعیت و شرایط و میزان محرومیت خود به سیاست گذاران و قانون گذاران و مسئولین جامعه را ندارند، و بویژه در جامعه ما که فاقد احزاب قوی و مردمی برای مراقبت از رفاه جامعه و جلوگیری از توسعه فقر می باشد، لذا ضرورت ایجاد تشکلی بمنظور رساندن آلام اقشار آسیب پذیر به مسئولان جامعه از یکسو و همکاری با مسئولان برای آگاهی دادن از اثرات تصمیم گیریه و مصوبات ایشان بر فقر، بیش از پیش احساس می گردد.

این تشکل که به عنوان "شبکه فقرزدایی ایران (شفا)" نامگذاری شده است، تشکلی کاملا غیر سیاسی بوده و در چارچوب نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و قانون اساسی آن فعالیت خواهد نمود و هدف آن همانطور که بیان شد رساندن مشکلات اقشار آسیب پذیر و فقرا به مسئولین کشور از یکسو و ارائه پیشنهاداتی و قانونی جهت فقرزدایی به سیاست گذاران و قانون گذاران و سایر مسئولان کشور خواهد بود.

اعضای شبکه فقرزدایی ایران بر اساس الزامات و ملاحظات زیر انتخاب خواهند شد:

- ۱- از تجربه و دانش لازم و به روز در مقوله فقرزدایی برخوردار باشد.
- ۲- قابلیت لازم برای بررسی سیاستها و قوانین را داشته باشد.
- ۳- قابلیت دنبال نمودن تحولات دنیا در زمینه تجربیات و آینده نگری حوزه فقرزدایی را داشته باشد.
- ۴- مشتاق و داوطلب فعالیت در زمینه فقرزدایی باشد.
- ۵- متعهد به انجام دقیق کار باشد و بهره برداری سیاسی از شبکه شفا را منع بداند.
- ۶- توان تحقیق و بررسی موارد مختلف و نیز نوآوری در حوزه فقرزدایی را داشته باشد.
- ۷- به کار جمعی و گروهی علاقمند بوده و همراهی قاطع نماید.
- ۸- رازدار بوده و از انتشار مطالب و اطلاعات محرمانه پرهیز نماید.
- ۹- بطور مستقل عمل نماید و تابع جو و موضع گیری گروههای سیاسی نباشد.
- ۱۰- به هدف شبکه که دستگیری از فقرا و ارائه مشاوره به مسئولین جهت فقرزدایی است باور داشته باشد.
- ۱۱- حتی المقدور دسترسی مناسب به سیاست گذاران و قانون گذاران و مدیران سه قوه داشته باشد.
- ۱۲- توانایی تعریف و حل مسائل در حوزه فقر را داشته باشد.
- ۱۳- با صرف وقت کافی و با جدیت در زمینه فقرزدایی متمرکز شود.
- ۱۴- دسترسی مناسب به مطبوعات و رسانه ها و نیز فضای مجازی به منظور خبر رسانی داشته باشد.

مخاطبین شفا:

اگر چه در حالت کلی و عمومی مخاطبین شفا شامل همه مردم در سراسر کشور می باشند، اما با توجه به هدف و ماموریت، مخاطبین شفا جزو سه دسته عمده زیر قرار می گیرند:

۱- مسئولین کشور- همه مسئولین کشور بویژه سیاست گذاران ، قانون گذاران ، تهیه کنندگان برنامه توسعه کشور و سایرینی که در تهیه سیاستها و قوانین و آیین نامه ها ایفای نقش می کنند و محتمل است در صورت عدم توجه و مراقبت کافی با ارائه و تصویب مصوبات نامطلوب موجبات توسعه بیشتر فقر را فراهم آورده و اقشار آسیب پذیر را در مضیقه و رنج بیشتر قرار دهند .

۲- اقشار آسیب پذیر و محروم و فقیر - این گروه که وجود "شفا" مایه دلگرمی و ایجاد امید در آنها می گردد به عنوان مهمترین منبع اطلاعاتی شفا برای آگاهی از وضعیت واقعی فقر در کشور و تاثیر اقدامات شفا بر بهبود شرایط زندگی فقرا و سنجش میزان فقرزدایی می باشند. شفا با انجام مطالعات مختلف بویژه بررسی های میدانی ، تغییر کمیت و کیفیت وضعیت زندگی ایشان را مورد ارزیابی دوره ای قرار داده و میزان افزایش نشاط و امید به آینده بهتر را سنجش نموده تا متناسباً جهت و سرعت فعالیتها و پیگیریهای خود را تعیین و اصلاح نماید.

۳- حامیان شفا - شفا به گونه ای عمل خواهد نمود تا حضور معنوی خود را در تمامی مراکز و موسسات دولتی و خصوصی کشور از طریق اشاعه شبکه خود به منظور اخذ مساعدت تثبیت نماید. هر یک از اعضای هیات امنای شفا بر اساس آیین نامه مربوطه ای که تدوین میگردد سعی خواهد نمود که با اشخاص حقیقی و حقوقی صاحب نظر و ذیربط در سراسر کشور ارتباط برقرار نموده و نسبت به گسترش و تعمیق شبکه شفا اقدام نماید. سازمان شفا (دبیرخانه شبکه شفا) نیز زمینه و بستر لازم برای تحقق این هدف را زیر نظر هیات امنای پشتیبانی خواهد نمود. برای مثال نماینده شخصیت حقوقی دانشگاه در هیات امنای شفا ، در راستای تقویت شفا مبادرت به ایجاد شبکه دانشگاهی شفا خواهد نمود و از این شبکه به مثابه یک اندیشکده بزرگ برای بررسی و اظهار نظر و ارائه پیشنهاد در زمینه های مرتبط مورد نیاز شفا استفاده خواهد نمود.

چگونگی بروکراسی و دیوانسالاری ایجاد شبکه های تخصصی در سازمان شفا بررسی و آیین نامه های مربوطه تهیه و توسط هیات امنای شفا ابلاغ خواهد گردید.

اسامی پیشنهادی برای برخی از این شبکه های تخصصی را میتوان تحت عنوان شبکه دانشگاه، شبکه تحقیقات، شبکه مجلس، شبکه قضایی، شبکه دولت، شبکه خیریه ، شبکه مجمع و بیت رهبری، شبکه رسانه، شبکه فناوری و نوآوری، شبکه آینده پژوهی، شبکه بخش خصوصی و مطرح نمود.

هیات امنای شفا:

هیات امنای شفا را گروهی از افراد فرهیخته، داوطلب، حرفه ای و معتقد به حذف فقر و نابرابری تشکیل می‌دهند. این هیات متشکل از ۲۵ نفر اعضای حقیقی و حقوقی است. ۱۵ نفر از هیات امنای شفا نماینده برخی شخصیت های حقوقی ذیربط می باشند. ۱۰ نفر بقیه از هیات امنای شفا از بین افراد عالم و مطرح در حوزه فقرزدایی انتخاب میشوند.

در اولین دوره، هیات امنای شفا توسط هیات موسس انتخاب و فعال خواهد شد و در دوره های بعد بر اساس آیین نامه انتخابات که توسط سازمان شفا تهیه و به تصویب هیات امنای خواهد رسید، اعضای هیات امنای تعیین خواهند گردید.

۱۵ شخصیت حقوقی هیات امنای به شرح زیر پیشنهاد می گردد:

- ۱- نماینده دانشگاهها
- ۲- نماینده موسسات تحقیقاتی
- ۳- نماینده رسانه های حقیقی و مجازی
- ۴- نماینده صدا و سیما
- ۵- نماینده مجلس
- ۶- نماینده مجمع و بیت رهبری
- ۷- نماینده دولت
- ۸- نماینده قوه قضاییه
- ۹- نماینده خیریه ها و سازمانهای مسئول در کاهش فقرمانند کمیته امداد امام و بهزیستی
- ۱۰- نماینده سازمانهای بهداشت، سلامت و تامین اجتماعی
- ۱۱- نماینده شهرداری و محیط زیست
- ۱۲- نماینده سازمانهای مذهبی و امامان جمعه
- ۱۳- نماینده بخش خصوصی
- ۱۴- نماینده احزاب و اتحادیه ها و سازمانهای مردم نهاد
- ۱۵- نماینده موسسات مالی و بانکها

ده نفر شخصیت حقیقی هیات امنای شفا از بین افراد متخصص و مطرح و علاقمند به مقوله فقرزدایی و آشنا به نحوه شکل گیری انواع فقر و روشهای رفع فقر انتخاب می شوند.

شبکه فقرزدایی ایران (شفا)

مدت زمان دوره هر هیات امنا دو سال بوده و بعد از آن مطابق آیین نامه انتخابات افراد جدید انتخاب و جایگزین خواهند شد. انتخاب مجدد افراد در هیات امنا با توجه به ویژگی کار بلامانع است.

هر یک از اعضای هیات امنا مسئول شبکه تخصصی با فعالینی علاقمند از سراسر کشور (اندیشکده) خواهد بود. انتخاب اولین هیات امنای شفا به عهده هیات موسس شفا خواهد بود. ریاست هیات امنای شفا توسط هیات امنا انتخاب خواهد شد و دبیر هیات امنا (رئیس سازمان شفا) متعاقبا توسط رئیس هیات امنا انتخاب خواهد گردید.

هیات موسس شفا:

هیات موسس شفا که متشکل از گروهی از افراد فرهیخته و علاقمند و با تجربه و با انگیزه در زمینه فقرزدایی می باشند بصورت خودجوش گرد هم آمده و پس از مدتها بحث و بررسی، به ضرورت ایجاد شبکه فقرزدایی ایران (شفا) دست یافته و در جهت سازماندهی و ساماندهی آن فعالیت می کنند.

اسامی اعضای هیات موسس شفا عبارتند از:

- ۱- آقای
- ۲- آقای.....
- ۳- آقای.....
- ۴- آقای
- ۵- آقای.....
- ۶- آقای.....
- ۷- آقای.....
- ۸- آقای.....
- ۹- خانم.....
- ۱۰- خانم.....
- ۱۱- خانم
- ۱۲- خانم.....

وظیفه هیات موسس سازماندهی دبیرخانه شفا (سازمان شفا) و انتخاب هیات امنای شفا می باشد. عضویت اعضای هیات موسس در هیات امنای شفا بلامانع است.

بعد از انتخاب هیات امنای شفا و فعال شدن سازمان شفا (دبیرخانه شفا) ، هیات موسس غیرفعال خواهد گردید. سازمان شفا ، سازمانی غیر انتفاعی و خودگردان بوده و هزینه های آن از محل درآمد و کمکهای دریافتی تامین خواهد شد. ساختار شبکه شفا و سازمان شفا در ادامه آمده است.

شبکه فقرزدایی ایران (شفا)

ساختار شبکه فقرزدایی ایران (شفا)

تشکیلات سازمان شفا (دبیرخانه شفا)

